

**Schriftelijke procedure Commissie voor Algemeen
Beleid, Financiën, Begroting en Justitie**

Begrotingsaanpassing 2023

Vragen aan minister Matthias Diependaele

van

Vlaams Belang-fractie

Open VLD-fractie

Groen-fractie

6 juni 2023

Inhoud

Indiener: Vlaams Belang-fractie	3
1. Corrigerende maatregelen voor de taks shift:	3
2. Fiscale operaties:	4
3. Rente-uitgaven:	4
4. Interne compensaties voor budgettaire neutraliteit:	5
5. Noodkoopleningen:	6
6. Onderbenutting:	6
7. Indexprovisie	7
8. Vastleggingskredieten	7
9. Schuldnorm	8
Indiener: Open Vld-fractie	10
1. Impact inflatie op de gewestelijke belastingen	10
2. Evolutie rentekredieten	10
3. Netto-actief	11
Indiener: Groen-fractie	15
1. MJR	15
2. Verkooprecht	16
3. Kilometerheffing	17
4. Rente-uitgaven Oosterweel	17
5. Rente-uitgaven Mijn Verbouwen	17

Indiener: Vlaams Belang-fractie

1. Corrigerende maatregelen voor de taks shift:

De Vlaamse regering blijft herhalen dat ze de gevolgen van de taks shift volledig ten goede laat komen aan de Vlaamse belastingbetalers (blz. 21 van de Toelichting) en geen corrigerende maatregelen neemt.

Ik ben het met deze stelling nog steeds niet eens. Zolang de begroting deficitair is, en een beroep doet op leningen om dit tekort te dekken, worden de gevolgen van de taks shift doorgeschoven naar later, eventueel te betalen door onze kinderen.

Uit de BBT F&B begrotingsuitvoering 2022 weet ik dat ,voor 2022, de afschaffing van de Woonbonus 141 miljoen opleverde.

Ik raam, op basis van de cijfers 2022, dat de wijziging van de registratierechten, vooral de algemene verhoging van 10 naar 12% en de afschaffing van de meeneembaarheid, opkruissnelheid, goed is voor bijkomend 252 miljoen inkomsten.

Als de minister beweert dat dit geen corrigerende maatregelen zijn, die dan nog vooral de jongere bevolking treffen, kan hij mij dan meedelen wat dit dan wel is?

Antwoord

Op blz 21 van de Algemene Toelichting staat te lezen dat “de negatieve impact van de federale maatregelen op de Vlaamse begroting ook in 2023 niet tegengedraaid wordt, maar volledig ten goede komt aan de belastingbetalers”. Het woord ‘tegengedraaid’ is essentieel in deze stelling. Tegengedraaid wijst op – in dit specifieke geval - de bevoegdheid die het Vlaams Parlement heeft om de tarieven van de Vlaamse opcentiemen binnen bepaalde restricties aan te passen. Die bevoegdheid werd naar aanleiding van de Zesde Staatshervorming aan de Gewesten toegekend. De Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement zouden van die bevoegdheid gebruik kunnen maken om het Vlaamse opcentiementarief op te trekken en op deze wijze de negatieve impact van de Tax Shift op de Vlaamse begroting tegen te draaien, teniet te doen. Dat tegendraaien, dat teniet doen, zou de Vlaamse belastingbetaler handenvol geld kosten en doet de Vlaamse Regering dus niet!

De maatregelen waar u naar verwijst, werden trouwens niet – ik benadruk: niet - in het leven geroepen om de minderontvangsten inzake opcentiemen als gevolg van de Tax Shift tegen te draaien. Integendeel, die maatregelen maakten deel uit van een doordacht fiscaal beleid met specifieke beleidskeuzes en gericht op het tot stand brengen van specifieke beleidseffecten.

Meer zelfs, er is nog nooit een maatregel genomen die tot doel had om het opcentiemenverlies als gevolg van de Tax Shift te compenseren. Er is gewoonweg geen 1 op 1 relatie tussen enerzijds het opcentiemenverlies en anderzijds de compensatie ervan. Achter iedere Vlaamse maatregel schuilen één of meerdere beleidskeuzes. Maatregelen met als enig doel het verwerven of net niet verwerven van inkomsten wijzen mijns inziens op een gebrek aan beleidsinzicht. Ik meen te mogen stellen dat het deze Vlaamse Regering niet ontbreekt aan beleidskeuzes en beleidsinzichten.

Het is bovendien niet correct om te insinueren dat het begrotingstekort het gevolg is van één maatregel, in dit geval een federale maatregel. De begroting is het geheel van maatregelen en beleidskeuzes die samen resulteren in een begrotingssaldo.

2. Fiscale operaties:

Bij Fiscale operaties vind ik een globale wijziging van bijkomend 350,663 miljoen in VAK en 363,163 miljoen in VEK.

In de Toelichting vind ik een verklaring voor 72,7 miljoen, stijging op CBO-1CEG2BA-WT. Dat zijn bijkomende uitgaven door de stijging van de rente.

In de Administratieve begroting de stijging 70,863 miljoen is.

Kan de minister uitleggen waarom er geen overeenstemming is tussen de administratieve tabel en wat in de Toelichting staat?

De grootste stijging is 280,932 miljoen in VAK en VEK voor CBO-1CEG2BA-PA. Dit wordt in de Toelichting niet verduidelijkt. PA geeft aan dat het gaat om Participaties.

Kan de minister dit gedetailleerd toelichten?

Antwoord

Op artikel CBO-1CEG2BA-WT worden zowel de rente-uitgaven als andere financiële kosten aangerekend. Zoals in de toelichting vermeld wordt, stijgen de rente-uitgaven met 72,7 miljoen euro en dalen de andere financiële kosten met 1,8 miljoen euro. De delta bedraagt aldus een stijging met 70,9 miljoen euro.

Artikel CBO-1CEG2BA-PA betreft het doorstortingsartikel van de opgehaalde rechtstreekse financieringen naar de verschillende instellingen. Er wordt 150 miljoen euro extra financiering voorzien voor Lantis/BAM. Ook voor VMSW wordt er 100 miljoen euro extra voorzien. Tot slot worden ook de financieringen aan VWF en School Invest licht bijgesteld met respectievelijk 27,2 miljoen euro en 3,7 miljoen euro. In totaal aldus een stijging met 280,9 miljoen euro.

3. Rente-uitgaven:

Bij de DBFM Scholen van Morgen is er 22,6 miljoen bijkomend nodig voor de gestegen intrestlasten en bij Schoolinvest 13,6 miljoen voor rente-uitgaven.

Er zitten dus verborgen rentelasten in de gewone begroting en niet alleen centraal bij Financiën en Begroting.

Kan de minister verklaren waarom er aldus gewerkt wordt?

Kan de minister toelichten waarom deze bijkomende rente-uitgaven niet vermeden werden door vroeger en meer, aan lagere rente, te ontlenen en dit in functie van de potentiële investeringen en dan telkens ter beschikking te stellen in functie van de reële behoefte van realisatie van de projecten? Ik verduidelijk en vergelijk met een hypothecaire lening van ons als burgers. Wij lenen bv 500.000 euro voor een huis en dat wordt in schijven opgevraagd nargelang het vorderen van de bouw.

Bij het VMSW en het Vlaams Woningfonds is er een daling met - 33,8 miljoen en bij VWF een stijging met 61,7 miljoen .

Tussen beide is er een verschuiving van rente-uitgaven voor 36,8 miljoen naar VWF en dat er door VWF ook 25,8 miljoen meer rente aan F&B moet betaald worden.

Kan de minister mij verklaren waarom ook hier rente-uitgaven verscholen zitten die centraal bij F&B thuishoren? En kan de minister verklaren wat de ratio van deze verschuiving is?

Antwoord

Dit zijn geen verborgen rentelasten. De extra rente-uitgaven bij School Invest als gevolg van de hogere euribor-rentevoeten betreft de rente die School Invest dient te betalen aan het departement FB voor de opgehaalde financiering. Dit is esr-neutraal want dit leidt tot extra-renteontvangsten bij FB. Ook bij

de DBFM Scholen van Morgen zijn de stijgende rente-uitgaven esr-neutraal want dit leidt tot extra rente-ontvangsten bij School Invest. De financiering loopt in functie van de opgeleverde scholen.

In 2023 wordt de BSL-portefeuille overgedragen van VMSW naar VWF zodat de bijzondere sociale leningen gecentraliseerd zitten bij 1 partij, het VWF. De rente die op deze leningen betaald dient te worden verschuift aldus ook van VMSW naar VWF (=36,8 miljoen euro). Als gevolg hiervan verandert ook de structuur van het VWF en dient er op de leningen die door het departement FB verstrekt worden rente betaald te worden. De 25,8 miljoen extra rente-uitgaven bij het VWF leiden tot extra renteontvangsten bij FB.

4. Interne compensaties voor budgettaire neutraliteit:

Bij het beleidsveld Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is er een globale stijging van de kredieten van 230 miljoen in VAK en 179 miljoen in VEK.

De grootste verschuivingen zijn: + 44,20 miljoen bij het Vlaams Agentschap voor Sociale Bescherming, Opgroeien regie + 12,6 miljoen en + 22,4 miljoen voor Vlaams Agentschap Uitbetaling Groeipakket. En ook nog + 85,5 miljoen bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap.

5 miljoen wordt gecompenseerd op het VIPA dat naar de Opgroeien regie gaat.

Kan de minister mij meedelen of er nog interne compensaties voorzien zijn om dit effectief budget neutraal te houden, of is dat niet de doelstelling van de minister?

Antwoord

Er wordt verwezen naar een aantal verhogingen van beleidskrediet bij diverse instellingen van WVG. De bedragen waarnaar wordt verwezen betreffen een samentrekking van enerzijds interne verschuivingen en anderzijds bijstellingen.

Wat laatstgenoemde betreft (waarvoor de vraagsteller vraagt of hier nog interne compensaties voor worden voorzien) kan ik het volgende meegeven:

Voor **Opgroeien Regie** en het **VUTG** gaat het over de bijstelling voor het Groeipakket en de verdeling hiervan met het VUTG (die als publieke uitbetalingsactor een deel van het beleidskrediet toegekend krijgt via een toelage komende van Opgroeien Regie). Het Groeipakket is een uitgavepost die toegekend wordt via automatische rechtentoekening en waarvoor, omwille van het open end karakter ervan, geen compensaties worden gevraagd.

De verhoging bij het **VAPH** betreft dan weer een technisch vastleggingskrediet die, rekening houdende met structurele onderbenutting in de besteding van de persoonsvolgende budgetten, geen aanleiding zal geven tot extra VEK-uitgaven. Het technisch VAK is ingeschreven omwille van de afspraak dat ook het VAPH VCO-conform dient aan te rekenen en dient dus ook niet gecompenseerd te worden.

De budgetverhoging binnen het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming (**VSB**) is voornamelijk het gevolg van de inkanteling van nieuwe sectoren, zoals de psychiatrische verzorgingstehuizen en de revalidatieovereenkomsten en betreft een interne compensatie. Daarnaast is er ook een bijstelling omwille van de overschrijding van de spilindex in november 2022.

Over eventuele verdere interne compensaties voor andere uitgaven dan degene die hier opgesomd staan wordt verwezen naar de bespreking in de commissie Welzijn.

5. Noodkoopleningen:

Voor de Noodkoopleningen wordt het budget verhoogd met 372 miljoen tot 572 miljoen. Dit is meer dan een verdubbeling.

Kan de minister mij bevestigen dat de Noodkooplening hiermee op kruissnelheid of komst er meer aan?

Antwoord

Artikel 44 van het uitgavendecreet is duidelijk: het maximale bedrag voorzien in 2023 bedraagt 572 miljoen euro en in 2024 341 miljoen euro. Er wordt met een dubbele grens gewerkt 1) maximumbedragen per jaar en 2) maximumbedrag over de periode 2021 tot en met 2024. Bij de volgende begrotingsrondes wordt gekeken in welke mate de maatregelen in lijn liggen met de raming van de begrotingsaanpassing 2023.

6. Onderbenutting:

In de samenvattende tabel vorderingensaldo in de Algemene Toelichting op blz. 73 zie ik dat er eigenlijk een bijkomend tekort is, van niet 145,321 miljoen, maar wel van 407,769 miljoen (2 lijnen hoger: Geconsolideerd ESR-saldo).

Dit tekort wordt gecorrigeerd door een toename van de onderbenutting met 262,448 miljoen. Want wanneer een krediet niet benut wordt, daalt uiteraard het tekort of stijgt het overschot.

Op blz. 75 van de Toelichting wordt gesteld dat voor de onderbenutting werd uitgegaan van het gemiddelde onderbenuttingspercentage dat effectief werd bekomende laatste 2 begrotingsjaren, nl. 2021 en 2022, en dat was 2,41% terwijl bij de BO 2023 werd uitgegaan van 2,03%.

Kan de minister mij toelichten hoe realistisch de stijging van de onderbenutting is?

Ik stel mij vragen over hoe realistisch de stijging van de onderbenutting is, omdat ik een merkwaardige paradox opmerk: Op de 2e lijn zie ik de Geconsolideerde ESR-uitgaven en die stijgen met 227,716 miljoen.

Dus de onderbenutting stijgt sneller dan de toename van de globale uitgaven.

Dat wijst mijns inziens op een niet efficiënt gebruik van (een deel van) de toegekende middelen. Sommige entiteiten hebben blijkbaar middelen teveel.

Bij hoge onderbenutting kan er mijns inziens op de kredieten zelf gekort worden en/of intern gecompenseerd.

Kan de minister mij toelichten waarom er dan niet meer intern gecompenseerd is i.p.v. bijkomende kredieten uit te trekken?

Antwoord

Voor een onderbouwde en realistische prognose van de onderbenutting baseer ik mij op de in de algemene toelichting omstandig toegelichte berekeningsmethode. Deze methode wordt al meerdere jaren toegepast en is er gekomen op aanbeveling van het Rekenhof. Het Rekenhof blijft deze berekeningsmethode onderschrijven.

Het is dus een stabiele ramingsmethode die niet wijzigt doorheen de tijd in functie van een te bereiken doel.

De onderbenutting is een geaggregeerde raming die niet toegewezen wordt aan specifieke begrotingsposten. Een compensatie van bijkomende kredieten op onbenutte kredieten is dus niet mogelijk.

7. Indexprovisie

De indexprovisie wordt, in vastleggings- en vereffeningskrediet voor, afgerond, telkens 523 miljoen omgezet in beleidskredieten VAK en VEK. Daarbij wordt, allicht, uitgegaan van de prognoses van een lagere inflatie, dus latere indexeringen, van het Federaal Planbureau. Maar we zien ook dat de inflatie hardnekkig blijft en dat de ECB nog niet aan een afbouw van de renteverhogingen toe is, precies omwille van de hoog blijvende (kern)inflatie.

Is de minister het met mij eens dat er nu toch enig risico wordt genomen door te schrappen in de buffer van de inflatieprovisie?

Is de minister, met mij, van oordeel dat, mochten er bijkomende middelen nodig zijn voor indexaties, die desgevallend intern op de beleidskredieten zullen gecompenseerd worden?

Antwoord

Ik ben het niet eens dat er buffers worden geschrapt, integendeel. Er werden indexkredieten ingeschreven op basis van de meest recente inflatieramingen van het Planbureau.

Concreet gaat de voorziene provisie in de begroting uit van een indexoverschrijding in september 2023 in overeenstemming met de raming van het Planbureau van april, terwijl het Planbureau de spilindexoverschrijding intussen door de dalende inflatie één maand achteruit heeft geschoven naar oktober 2023. Er zit dus een buffer van 1 maand in de begroting wat overeenstemt met 51,4 miljoen euro aan vereffeningskredieten.

8. Vastleggingskredieten

In totaal wordt er in deze aanpassing van de begroting voorzien in 1,780 miljard meer aan beleidskredieten (VAK). Deze worden in belangrijke mate veroorzaakt door de werken "Oosterweel" en in het bijzonder de hoofdwerken Oosterweel. Nu zijn deze werken onvermijdelijk en noodzakelijk en dus een prioriteit.

Maar konden de nodige kredieten niet intern gecompenseerd worden binnen het beleidsveld Openbare Werken?

Was het niet precies de bedoeling van de Vlaamse Brede Heroverweging om, binnen de actuele budgetten, ruimte en middelen te vinden?

Werden er binnen het beleidsveld Openbare Werken geen middelen voor compensatie aangereikt?

Is de minister het met mij eens dat we af moeten van dergelijke aanwasbegrotingen willen we de aangroei van de schuld onder controle krijgen?

Meer algemeen, is de minister het met mij eens dat de vastleggingskredieten de vereffeningskredieten van vandaag maar ook van morgen zijn?

En dat, bij onvoldoende directe middelen, de vastleggingskredieten de schulden van morgen zijn?

En willen we de schulden onder controle krijgen, we vooral de vastleggingskredieten moeten beperken of, bij noodzaak, compenseren?

Antwoord

Voor de Oosterweelwerken werd een bijstelling in vastleggingskrediet voorzien van in totaal 1,047 miljard euro. Dit extra beleidskrediet is quasi volledig nodig voor het correct vastleggen van de gestegen bouw- en PFAS-gerelateerde kosten. Gezien deze kosten vervat zitten binnen het financieel model volgt de financiering hiervan, in de bouwfase, voort uit de kaderovereenkomst en de recent goedgekeurde achtergestelde obligatielening. In de exploitatiefase zal deze dan terug verdiend worden via de tolinkomsten. Het beleidsdomein MOW dient hier dan ook geen compensaties voor te voorzien.

Oosterweel gebonden uitgaven waar MOW wél voor moet compenseren worden, naast door MOW zelf, ook continue mee opgevolgd door mijn eigen administratie. Specifiek voor de leefbaarheidsprojecten betreft het hier het overkappingsfonds (gespijzigd met een jaarlijks te realiseren VAK-onderbenutting) en voor de reeds gerealiseerde P&R's, de meerontvangsten gerealiseerd ten opzichte van het financieel plan van de tunnel Liefkenshoek.

Ten slotte: hier specifiek betreft het geen "aanwasbegroting" gezien het over eenmalige, groeibevorderende investeringen gaat met een gekoppeld terugverdienmodel. Het is geen recurrente toename in VAK waar dan structureel beleid mee kan gevoerd worden. Bij de begrotingsopmaak 2024 zullen deze bijgestelde VAK-kredieten opnieuw in mindering gebracht worden.

Wat de meer algemene vragen betreft: dit is inderdaad hoe vastleggings- en vereffeningskredieten werken.

9. Schuldnorm

We lezen in de Algemene Toelichting dat de schuldratio voor de BA 2023 uitkomt op 68,18%. Wanneer we de ziekenhuisschuld incorporeren is dat zelfs 73,1%. Hoe dan ook de norm van 65% is overschreden. Plus is er de opmerking dat, door de toename van de schulden, de schuldratio de volgende jaren zal blijven toenemen. Wel is het zo dat de prognoses van de laatste Meerjarenraming intussen achterhaald zijn.

Kan de minister een geactualiseerde prognose geven voor evolutie van schuld en schuldratio tot 2027? Is de minister het met mij eens dat deze schuldtoename, in belangrijke mate, veroorzaakt wordt door het expansief beleid van aanwasbegrotingen, zie vorige vraag?

In totaal stijgen de voorziene middelen met 1.410,185 miljoen euro.

Bij de leningen, zowat de sluitpost van de begroting, is er een aanpassing voorzien van 1.089,713 miljoen euro. De minister vraagt dus het Vlaams Parlement om de machtiging om tot dat bedrag te lenen.

Het totale voorziene bedrag voor leningen stijgt aldus van 5.666,939 miljoen naar 6.712,652 miljoen.

Dus, niettegenstaande de Vlaamse overheid voor 2022 over ruim 1,4 miljard bijkomende middelen gaat beschikken, moet zij nog bijkomend bijna 1,1 miljard lenen om haar financieringsbehoefte te dekken.

Ingevolge de inflatie verbetert de financiële positie voor Vlaanderen met 360 miljoen.

En niettegenstaande deze verbetering is er een bijkomende behoefte aan leningen van 1.089,713 miljoen.

Vindt de minister het verantwoord om, ondanks de beloftes om de begroting structureel bij te sturen, bijkomend te lenen i.p.v. de financieringsbehoefte onder controle te houden?

Antwoord

De schuldnorm laat de ziekenhuisfinanciering buiten beschouwing. Er wordt verwacht dat de schuldratio van 65% dit jaar zal overschreden worden. Voor de komende jaren wordt een verdere

stijging verwacht onder andere als gevolg van de begrotingstekorten, het oosterweel project en de noden in de sociale huisvestingssector. Zoals hierboven al aangegeven betreft het geen aanwasbegroting daar het noodzakelijke groeibevorderende investeringen betreft waar specifiek in het oosterweelproject toekomstige tolheffingen tegenover staan. Er zijn nog geen actuele schuldprognoses beschikbaar voor de komende jaren, deze zullen opgemaakt worden bij de begrotingsopmaak 2024.

Bij de begrotingsaanpassing dalen de leningsontvangsten van 6,486 miljard euro tot 5,868 miljard euro. Er wordt dus verwacht om 618 miljoen euro minder leningen aan te gaan dan voorzien bij de begrotingsopmaak 2023.

Indiener: Open Vld-fractie

1. Impact inflatie op de gewestelijke belastingen

Uit de Algemene Toelichting en BBT bij de BO 2023 bleek dat er een aanzienlijke impact werd verwacht van de inflatie op de opbrengst van de gewestbelastingen. Verschillende ontvangstenramingen hielden rekening met een indexering van bijna 9%.

In het kader van de schriftelijke procedure bezorgde u een overzicht van de impact van de indexering op de gewestbelasting.

Kunt u voor elke gewestbelasting een geactualiseerd overzicht geven van het aandeel (absoluut en relatief) van de indexering op de evolutie van de ontvangst in 2023 (BA) tov 2022? Hoeveel van de toename in BA 2023 tov 2022 is te wijten aan de indexering? Hoeveel is te wijten aan andere factoren?

Antwoord

(in duizend euro)	2022	2023 BA	Delta	Index	Andere
Verkooprecht	2.532.974	2.455.154	-77.820	0	-77.820
Verdeelrecht	80.248	88.520	8.272	0	8.272
Recht op hypotheekvestiging	166.035	152.117	-13.918	0	-13.918
Schenkbelasting	463.613	479.202	15.589	0	15.589
Erfbelasting excl. Fiscale regularisaties	1.585.659	1.693.122	107.463	0	107.463
Erfbelasting fiscale regularisaties	4.511		-4.511	0	-4.511
Onroerende voorheffing	299.220	318.270	19.050	28.695	-9.645
Verkeersbelasting	1.113.978	1.171.458	57.480	79.872	-22.392
Belasting op inverkeerstelling	221.165	248.969	27.804	6.343	21.461
Kilometerheffing	556.552	583.631	27.079	40.736	-13.657
Spelen en weddenschappen	61.965	63.934	1.969	0	1.969
Automatische ontspanningstoestellen	21.533	23.783	2.250	2.250	0
Openingsbelasting	130		-130		-130
Totaal	7.107.582	7.278.161	170.579	157.896	12.682

2. Evolutie rentekredieten

De kredieten voor rente-uitgaven (gecononsolideerd) worden bij deze BA verhoogd met ongeveer 70 mio euro. In de meest recente meerjarenraming was er reeds een opwaartse bijstelling van de rentekredieten voorzien voor komende jaren als gevolg van de stijgende rentevoeten en de toenemende schuld.

- i. Kunt u voor 2023 een geactualiseerd detailoverzicht geven van de rentekredieten (opsplitsing rentekosten i.f.v. achterliggende financiering (entiteit))? Graag onderscheid tussen de directe schuld en de andere componenten van de geconsolideerde bruto-schuld.
- ii. Wat zijn op basis van de nieuwe rentesituatie de ramingen voor de rente-kredieten voor komende jaren? Kunt u een geactualiseerd overzicht geven van de geconsolideerde rentekredieten voor komende jaren (directe schuld en entiteiten)? In welke mate zal de volgende meerjarenraming al dan niet moeten bijgesteld worden tov de meest recente meerjarenraming?

Antwoord

- i. Dit gaat enkel over de rente op de directe schuld.

Rente in duizend euro	2023
VMSW	14.274
VWF	27.935
School Invest	11.456
BAM	10.647
Herfinanciering EMTN op eindvervaldag	0
Esr-correcties	4.870
ESR-8	28.185
Tekorten	35.550
Relanceplan Vlaamse Veerkracht	4.854
Fusies gemeenten	0
Totaal nieuwe LT- financieringen 2023	137.771
KT-financiering	52.200
Bestaande LT EMTN-leningen + Sure + EIB	230.332
Vismijn	44
Gemeentelijke Holding	1.112
Gemeenteleningen fusiegolf 2018	2.044
Decreet interne financieringen	41.701
Rente BFW	2.000
Totaal rente	467.203

- ii. Er zijn nog geen actuele renteprognoses beschikbaar voor de komende jaren, deze zullen opgemaakt worden bij de begrotingsopmaak 2024 op basis van de meest actuele rentevoorzichten van dat moment.

3. Netto-actief

De Algemene Toelichting geeft een update van de netto-actief positie. Er wordt voor de activa een overzicht gegeven van de verschillende categorieën (financiële vaste activa, vorderingen, enz...). Kan voor elke categorie een overzicht worden gegeven van de samenstellende componenten?

- i. Welke deelnemingen worden in rekening gebracht bij de "Financiële vaste activa – deelnemingen"?
- ii. Welke vorderingen worden in rekening gebracht bij de "Financiële vaste activa – vorderingen"?
- iii. Er wordt in 2021 voor 19,1 miljard euro aan "vorderingen op minder en meer dan 1 jaar" meegeteld. Welke vorderingen vallen hier onder?
- iv. "Voorraad onroerende goederen voor verkoop": over welke onroerende goederen gaat dit? Is voor deze onroerende goederen reeds een verkoopproces lopend? Welke zijn desgevallend de redenen voor verkoop?
- v. "Liquide middelen en geldbeleggingen": welke zijn hier de belangrijkste componenten? Graag een toelichting en overzicht.
- vi. "aftrek niet-eigenaarschap": graag een overzicht van de samenstellende bedragen. Graag ook toelichting bij deze correctie.

Antwoord

- i. Dit zijn de participaties, geboekt op een 28-rekening, waarbij interrelaties geschrapt worden.

Hierbij een overzicht (totaalbedrag aan participaties per entiteit).

Entiteit (in duizend euro)	Waardering deelnemingen 31/12/2021
ARKimedes-Fonds nv	2.310
Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen (AP)	2
Arteveldehogeschool	64
Biotech Fonds Vlaanderen - NV	15.832
De Vlaamse Waterweg nv	2.263
Eigen Vermogen Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (EV ILVO)	1.405
Elk zijn huis	1
Erasmushogeschool Brussel	28
FLANDERS TECHNOLOGY INTERNATIONAL	1
Het Waterschei Project. (HWP) (NV)	380
Hogeschool Gent (HOGent)	215
Hogeschool PXL	13
Hogeschool West-Vlaanderen (HOWEST)	224
Karel de Grote - Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen (KdG)	25
Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven)	31.787
Kind en Gezin (Opgroeien regie)	4
KMOFIN 2 - NV	1.293
Landwaarts Sociaal Woonkrediet	77
Limburgse Reconversie Maatschappij LRM	113.446
Media Invest Vlaanderen	193
Mijnen nv	76.060
Odisee	6
Onesto Kredietmaatschappij	1.297
Onesto Woonkrediet Voor Vlaanderen (OWVV)	3
Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM)	87
Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) - NV	1.652.186
PMV Beheer nv	11
School Invest - NV (SI)	5.428
Sport Vlaanderen	4
Thomas More Kempen	225
Toerisme Vlaanderen (TVL)	2.116
UC Leuven	7
UC Limburg	69
Universiteit Antwerpen (UA)	328
Universiteit Gent (UGENT)	27.924
Universiteit Hasselt (UH)	1.211
Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)	44

Entiteit (in duizend euro)	Waardering deelnemingen 31/12/2021
Vives Noord - Katholieke Hogeschool	1
Vives Zuid - Katholieke Hogeschool	499
Vlaams Interuniversitair Instituut voor de Biotechnologie (VIB) - vzw	24.516
Vlaams Woningfonds (VWF) - cvba	334
Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB)	1.580
Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek NV (VITO)	10.336
Vlaamse Landmaatschappij NV (VLM)	213
Vlaamse Milieumaatschappij	147
Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW)	746
Vlaamse Participatiemaatschappij (VPM) - NV	400.924
Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie NV (VRT)	20.228
Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG)	9
Vlaamse Vervoermaatschappij - De Lijn (VVM - De Lijn)	10.735
Vrije Universiteit Brussel (VUB)	1.874
Ministeries van de Vlaamse Gemeenschap (MVG)	1.608.940
Totaal	4.017.651

Voor de berekening van de waarde van participaties wordt voor de methodiek de volgende rangorde toegepast:

- Marktwaaarde voor zover die gekend is.
- Eigen vermogenswaarde: indien het eigen vermogen (van de onderneming waarin men een deelneming heeft) gekend is, wordt de boekwaarde berekend op basis van het aantal aangehouden aandelen in verhouding tot het totaal aantal uitgegeven aandelen x bedrag eigen vermogen uit de meest recente balans.
- Waarde van het geplaatst kapitaal: indien het eigen vermogen niet is gekend, wordt de boekwaarde berekend op basis van het aantal aangehouden aandelen in verhouding tot het totaal aantal uitgegeven aandelen x bedrag geplaatst kapitaal uit de meest recente balans.
- Indien geen van bovenstaande gegevens beschikbaar zijn, wordt de aanschaffingswaarde gehanteerd als waardering van de participatie.

- i. Dit zijn de vorderingen geboekt op een 28-rekening. Interrelaties (t.o.v. andere VG S.1312 entiteiten) worden eruit gehaald. Het grootste gedeelte van de 0,4 miljard EUR voor 2021 komt van de PMV-groep (123 miljoen EUR) en LRM-groep (192 miljoen EUR).

Het gaat hier hoofdzakelijk over al dan niet achtergestelde leningen aan entiteiten (niet VG S.1312) waarin de PMV-groep en LRM-groep een participatie hebben.

- ii. Meer dan 85% van dit bedrag in 2021 zit bij de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW; 12,9 miljard EUR) en bij het Vlaams Woningfonds (VWF; 3,6 miljard EUR).

Binnen de 12,9 miljard EUR van de VMSW vallen 2 grote blokken te onderscheiden:

- Leningen aan sociale huisvestingsmaatschappijen (9,9 miljard EUR)
- Hypothecaire leningen aan particulieren (3,0 miljard EUR)

Bij het VWF (3,6 miljard euro) gaat het om hypothecaire leningen aan particulieren.

- iv. De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) heeft de grootste voorraad onroerende goederen voor verkoop (214 miljoen EUR op 31/12/2021). Het gaat hier over de voorraad gronden die de VLM heeft. De aan- en verkoop van gronden is eigen aan hun werking.
- v. De twee grootste componenten van de post “Liquide middelen en geldbeleggingen” zijn:
 - Universiteiten en Hogescholen: 3,6 miljard EUR
 - Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming: 0,7 miljard EUR
- vi. De belangrijkste component van de post “aftrek niet-eigenaarschap” zijn de Universiteiten en Hogescholen voor een bedrag van 3,4 miljard EUR.

De reden hiervoor is dat de Vlaamse Gemeenschap strikt genomen geen eigenaar is van de Universiteiten en Hogescholen omdat de Universiteiten en Hogescholen geen aandeelhouders hebben.

Indiener: Groen-fractie

1. MJR

Hoe ziet de meerjarenraming (voor de komende 5 jaar) van de evolutie van de federale dotaties (gezinsbijslagen, ouderenzorg, gezondheidszorg, ziekenhuizen, justitiehuisen, IUAP), op basis van de macro-economische vooruitzichten die gebruikt zijn voor deze BA2023. Graag ook een raming van de uitgaven voor het Groeipakket tijdens diezelfde periode en op basis van dezelfde parameters (bij ongewijzigd beleid).

Antwoord

Bij de begrotingsaanpassing maken we geen meerjarenraming op. Bij de begrotingsopmaak 2024 zal er opnieuw een meerjarenraming worden gepresenteerd op basis van de meest recente economische parameters die op dat ogenblik beschikbaar zijn. Het heeft geen zin om specifieke uitgaven(categorieën) uit te lichten. De totale begroting is wat telt bij een meerjarenraming.

In de tabellen hieronder geef ik u wel een indicatieve meerjarenraming mee van de dotaties uit de Bijzondere Financieringswet. Die indicatieve meerjarenraming is gebaseerd op de officiële parameters van de BA 2023, dat betekent:

- De economische begroting van het Federaal Planbureau van 16 februari 2023;
- De economische vooruitzichten van het Federaal Planbureau van 23 februari 2023;
- De mededeling van de FOD Financiën van 17 maart 2023.

Dat betekent dus ook dat met de tussentijdse update van de inflatie door het Federaal Planbureau (begin april 2023 en recent nog op 2 mei 2023) geen rekening werd gehouden.

Gewest	BA 2023	2024	2025	2026	2027	2028
Overname personeel verkeersgerelateerde belastingen (artikel 68ter BFW)	19.552	19.423	19.773	20.109	20.451	20.799
Compensatie dode hand (artikel 63 BFW)	1.069	1.069	1.069	1.069	1.069	1.069
Toegewezen gedeelte van de PB (artikel 35octies BFW)	640.005	641.315	657.527	673.854	690.586	707.734
Solidariteitsmechanisme (artikel 48 BFW)	0	0	0	0	0	0
Overname ERFB en REGB (artikel 68ter BFW)	31.780	31.572	32.140	32.686	33.242	33.807
Dotatie Werk (artikel 35nonies BFW)	1.612.727	1.614.096	1.654.863	1.696.306	1.737.402	1.779.839
Dotatie Fiscale Uitgaven (artikel 35decies BFW)	1.496.214	1.497.484	1.535.306	1.573.755	1.611.882	1.651.253
Overgangsmechanisme (artikel 48/1,§2 BFW)	-321.557	-321.557	-289.401	-257.245	-225.090	-192.934
Overname SW, AO en OB (artikel 68ter BFW)	9.872	9.807	9.983	10.153	10.326	10.501
Totaal CB0-9CCGACC-OW	3.489.662	3.493.209	3.621.260	3.750.686	3.879.868	4.012.067

Gemeenschap	BA 2023	2024	2025	2026	2027	2028
Financiering van het universitair onderwijs voor buitenlandse studenten (artikel 62 BFW)	48.706	48.387	49.258	50.095	50.947	51.813
Aandeel in de winst van de Nationale Loterij (artikel 62bis BFW)	32.988	32.988	32.988	32.988	32.988	32.988
Toegewezen gedeelte van de BTW en de PB (artikel 40quinquies en 47/2 BFW)	19.620.652	19.756.133	20.279.345	20.791.803	21.373.428	21.994.351

Gemeenschap	BA 2023	2024	2025	2026	2027	2028
Nationale Plantentuin van België (artikel 62ter BFW)	9.605	9.700	10.003	10.315	10.637	10.970
Dotatie Gezinsbijslag (artikel 47/5 en 47/6 BFW)	5.034.021	5.041.924	5.144.669	5.252.606	5.356.303	5.451.847
Dotatie Ouderenzorg (artikel 47/7 BFW)	3.419.402	3.442.370	3.598.110	3.773.087	3.953.312	4.197.995
Dotatie Gezondheidszorg (artikel 47/8 BFW)	664.715	667.828	686.494	705.476	724.982	744.992
Dotatie Ziekenhuisinfrastructuur (vanaf 2016) (artikel 47/9 BFW)	488.237	490.525	504.218	518.145	532.457	547.137
Dotatie Justitiehuzen (artikel 47/10 BFW)	93.641	85.717	88.395	91.156	94.003	96.940
Dotatie Interuniversitaire attractiepolen (vanaf 2018) (artikel 47/11 BFW)	23.117	23.343	24.072	24.824	25.600	26.400
Overgangsmechanisme (artikel 48/1,§1 BFW)	152.795	152.795	137.515	122.236	106.956	91.677
Totaal CB0-9CCGACB-OW	29.587.878	29.751.709	30.555.067	31.372.730	32.261.613	33.247.109

2. Verkooprecht

De ontvangsten uit het verkooprecht zijn met 423,8 miljoen euro gedaald. In de algemene toelichting is sprake van een relatief sterkere daling van de transacties aan een tarief van 12% (investeringsvastgoed). Graag meer details over de evolutie van de verschillende soorten transacties: hoe zijn de transacties aan 3% (enige eigen woning), 1% (energierenovatie), 1.5% (sociale woning), 7% (sociale verhuur) en 12% (andere dan de enige eigen woning) geëvolueerd ten opzichte van 2022 en ten opzichte van BO2023? Welk aandeel representeren deze types transacties in die daling van 423,8 miljoen euro enerzijds, en in de globale ontvangsten uit het verkooprecht anderzijds? Graag ook hier een meerjarenraming voor de ontvangsten, met duiding bij de methodologie en aannames.

Antwoord

Er wordt voor het verkooprecht een globale raming gemaakt waarbij een gemiddeld tarief wordt gehanteerd. Er wordt geen aparte raming per tarief gemaakt. Er kan dan ook geen raming per tarief aangeleverd worden. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van het aantal transacties aan het normale tarief, het verlaagde tarief gezinswoning en de andere tarieven vanaf 2020 tot het eerste kwartaal van 2023. Het in 2022 vastgestelde lagere aandeel van transacties aan het normale tarief heeft aanleiding gegeven tot een bijstelling van het gemiddelde tarief van 5,6% bij begrotingsopmaak naar 5,1% bij de begrotingsaanpassing. Die bijstelling heeft een negatieve impact van 240 miljoen euro op de ontvangsten.

Aantal transacties per datum akte	2020	2021	2022	2023 Kw1
Normaal tarief	86.899	109.174	89.509	17.473
Verlaagd tarief gezinswoning	46.748	54.460	70.719	12.870
Andere tarieven	9.206	10.924	11.804	2.512
Totaal	142.853	174.558	172.032	32.855
Normaal tarief	60,8%	62,5%	52,0%	53,2%
Verlaagd tarief gezinswoning	32,7%	31,2%	41,1%	39,2%
Andere tarieven	6,4%	6,3%	6,9%	7,6%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bij de begrotingsaanpassing wordt geen meerjarenraming opgemaakt. Bij de begrotingsopmaak 2024 zal er opnieuw een meerjarenraming worden gepresenteerd.

3. Kilometerheffing

Voor de kilometerheffing wordt uitgegaan van een bescheiden daling van de ontvangsten met 11,6 miljoen euro. Tijdens de eerste drie maanden van 2023 lag het aantal km blijkbaar 3.5% lager dan vorig jaar. Voor het volledige jaar 2023 wordt echter gerekend op een daling van 2%; dat zou betekenen dat het aantal km tijdens de laatste 9 maanden gemiddeld nog “maar” 1.5% lager zou liggen dan vorig jaar. Graag duiding bij deze inschatting – is die niet te optimistisch?

Antwoord

De negatieve evolutie van het aantal afgelegde kilometers is in de tweede jaarhelft van 2022 gestart. Een bijkomende daling van 3,5% voorzien bovenop het reeds zwakkere tweede semester van 2022 lijkt ons een te pessimistisch scenario, gegeven dat de begrotingsaanpassing uitgaat van economische groei van 1%.

4. Rente-uitgaven Oosterweel

In de tabel vorderingensaldo (pagina's 78-79 van de algemene toelichting) stijgt de “bouwkost Oosterweel (incl. rente)” naar 479,6 miljoen euro. Welk gedeelte van dit bedrag is rente? Hoe zullen deze rentebedragen de komende 5 jaar evolueren binnen de Vlaamse meerjarenraming?

Antwoord

De rentekost op de bouwkost Oosterweel (voor 2023 geraamd op 9,49 miljoen euro) wordt sinds de begrotingsaanpassing 2023 binnen norm geplaatst. De omschrijving in de tabel vorderingensaldo werd hier echter nog niet aan aangepast. Bij de begrotingsaanpassing wordt geen meerjarenraming opgemaakt. Bij de begrotingsopmaak 2024 zal er opnieuw een meerjarenraming worden gepresenteerd.

5. Rente-uitgaven Mijn Verbouwen

De rentekost van de verhoogde machtiging voor Mijn Verbouwen wordt aangerekend op het Energiefonds. Graag een inschatting van de rentekosten voor Mijn Verbouwen de komende 5 jaar.

Antwoord

Voor 2023 wordt de rentekost op 8,2 miljoen euro ingeschat. Voor 2024 stijgt deze tot 21,5 miljoen euro en vanaf 2025 wordt ingeschat dat de rentekost 26,6 miljoen euro zal bedragen.